

Roda el món...

JOSEP LLADÓ

Jo no sóc un rodamón; sóc més aviat un sedentari, interessat, això sí, en conèixer tots els racons de la nostra geografia més pròxima, aquella que amb tota la seva particular bellesa i amb tot el seu contingut històric, conforma el que (encara que sembli un mot arcaic, passat de moda) jo en dic “pàtria”: Catalunya.

És d'uns anys ençà, ara que em vaig fent, diguem-ne “gran”, que m'ha entrat la dèria de respirar aires nous i veure com són aquells països en els quals, segons el poeta, la gent “és noble, digne, lliure, desvetllada i feliç”. Al principi tenia por que davant tanta noblesa, dignitat, llibertat, eixeriment i felicitat, jo resultés el germà pobre de la gran família europea, el desvalgut, el retardat, el que no podia ni fer-se entendre en la seva pròpia llengua.

Amb el temps s'han anat dissipant els meus temors. Primer, perquè he pogut comprovar que malgrat els avenços de tot ordre, indiscutibles i envejables, que han assolit les grans nacions del nostre continent, la gent, el poble, pot ser tan roí, miserable, cap de totxo i desgraciat, com qualsevol ciutadà d'aquesta “pobra, bruta, trista, dissortada pàtria” nostra.

En segon lloc, també ha fet créixer la meua autoestima personal i de ciutadania catalana, el comprovar com la nostra nació i la nostra llengua, tan vilipendiades pels nostres veïns d'Espanya, eren conegudes i respectades més enllà dels Pirineus. No em refereixo pas, és clar, a la ciutat de L'Alguer, on, com tothom sap,

↑ A l'Alguer són freqüents els testimonis humans i monumentals de la seva catalanitat.

↑ Rocamadur, el Montserrat occità, amb ressons d'espiritualitat catalana.

Amb Antoni Martinel·li,
un dels líders del
moviment pro català a
l'Alguer

El Gallerus Oratory,
esglésiola de prop de
1300 anys d'antiguitat,
en perfecte estat de
conservació

el català (amb totes les diferències dialectals que vulgueu) és la llengua habitual d'una bona part dels seus habitants que, a més, i ja en cercles més reduïts, són coneixedors de la nostra història i de la nostra lluita ancestral per la independència. Em refereixo més aviat, trobar la nostra llengua a indrets insospitats, allunyats de la nostra àrea lingüística, com pot ser-ho el Perigord, a França, que recentment vàrem visitar: Moissac, Cahors, el castell de

Milandes (morada que fou de la famosa cantant nord-americana Josephine Baker) a la vall de la Dordogne, Sarlat, etc., regió aquesta del Perigord, encara poc coneguda pel turisme de masses, malgrat la seva bellesa, però que val la pena conèixer encara que tan sols sigui per visitar la meravella del monestir de Rocamadur, punt de peregrinatge durant l'edat mitjana, on s'hi venera una "Verge Negra" com la nostra de Montserrat.

Fou tafanejant per la botiga de *souvenirs* (que tampoc no hi manca, és clar) que em vaig acostar a un taulell on hi havia fulletons de propaganda de l'indret. N'hi havia en totes les llengües: francès, anglès, portuguès, italià, alemany, castellà... Estava a punt d'afar-ne un escrit en aquesta darrera, quan se m'acosta el botiguer i amb un amable somriure em diu: *Monsieur, cet es le votre*, i (sorpresa!) me'n dóna un redactat en llengua catalana. Com havia

sabut que jo era català? Doncs senzillament; perquè havia sentit que el parlava. I és que no hem de tenir por d'expressar-nos amb la llengua que ens és pròpia; sempre hi ha un o altre que ens entén.

Direu, potser, que no té res d'estrany, que al Perigord endeixin la nostra procedència en sentir-nos parlar; al cap i a la fi, l'occità i provençal són llengües germanes de la nostra... És cert, però és que en una altra ocasió, a la verda Irlanda, país ben allunyat de tota influència de les llengües romàniques, un dia de pluja i vent, que només es veien voleiar barrets i paraigües, després de recórrer la península de Dingle, coneguda pels seus dramàtics paisatges i salvatge bellesa natural, anàrem a raure al "Gallarus Oratori", una de les esglésies cristianes primitives en millor estat de conservació d'Irlanda. Doncs bé: el breu fulletó explicatiu de la seva història, era editat en italià, castellà i... català! Allò era el cul del món, però la nostra llengua hi era present.

Dic tot això, perquè ara que ens trobem en període vacacional i tothom se les campa per allà on vol, o per allà on pot, hauríem de deixar ben palesa la nostra identitat catalana, anem allà on anem. I si algú ens pregunta si som espanyols, respondre senzillament: catalans. Ja ho entendran. Després expresseu-vos en la llengua que vulgueu.

I aprofitant que parlem de vacances, deixeu-me, per acabar, contar-vos una anècdota que no té res a veure amb la lingüística, ni tan sols amb la catalanitat, però que a mi em va fer gràcia. Jo, sempre, de tota la vida, per Sant Domènec, la nostra Festa Major, he procurat ser a Argenton. M'agrada, que volem que us digui... Doncs, un any això no va ser possible; no hi va haver

**Sepeitín
GALLARUS**
(Gallarus Oratory)
An Dainigean
Chiontae Chiarraí
086 91 55333

Benvenuti al Gallarus Oratory

Questa costruzione in pietra risale a 1300 anni fa. E' un perfetto esempio di costruzione a secco di mattoni e si trova nell' angolo sud-orientale di Smerwick Harbour sulla Penisola di Dingle, nella Contea del Kerry.

La costruzione e' rettangolare e misura 8 metri di lunghezza per 5 di larghezza e 5 di altezza. Il tetto e' formato dall'inclinamento graduale delle pareti laterali, dalla base fino al tetto.

Nel lato occidentale si trova una entrata di circa 2 metri di altezza e nella parete orientale una finestra. Per la costruzione sono state usate le pietre della zona.

L'oratorio fu costruito dai primi cristiani, che vivevano una vita molto piu' semplice e comprendevano Dio molto meglio di adesso.

I Vichinghi e i Normanni bruciarono, depredarono e distrussero gli insediamenti intorno a Gallarus e questo modo di vivere fu perduto per sempre.

Migliaia di turisti visitano ogni anno l'oratorio e si meravigliano che abbia resistito per tanti anni ai violenti venti atlantici.

Vicino si trova il castello di Gallarus. Le rovine della chiesa e dell'oratorio di Kilmalkedar si possono vedere a circa un miglio dove "la via dei Santi" puo' essere seguita fino alla sommita' della montagna di San Brandon.

283305

E-mail: gallarusoratory@hotmail.com

Bienvenidos al Oratorio de Gallarus

Este edificio de piedra tiene cerca de 1.300 años. Es un ejemplo perfecto de albanileria usando grava seca y está situado en la esquina sueste del puerto Smerwick en la península de Dingle, en el condado de Kerry.

El edificio es rectangular y tiene aproximadamente 8 metros de largo por 5 ancho y una altura de 5 metros. El techo está formado por la elevación gradual de los muros laterales desde la base hacia arriba.

En el frontón Oeste hay una puerta cuadrada de casi 2 metros e altura y en el muro Este una ventana que se despliega hacia el interior. Se usó arenisca silicea como material para el edificio.

Este oratorio fue construido por los primeros cristianos, los cuales amaban su oficio. La vida era mucho más simple por entonces y los hombres comprendían a Dios y sus caminos mucho mejor que lo hacen ahora.

Sucesivos invasores - los vikingos y los normandos - incendiaron, robaron y destruyeron los asentamientos de Gallarus, perdiéndose para siempre un hermoso modo de vida.

Miles de turistas visitan este oratorio cada año y se maravillan de que este sea todavía impermeable después de varios siglos soportando las fuertes vientos del Atlántico.

Se puede visitar el Castillo de Gallarus cerca de este oratorio y las ruinas de la iglesia y oratorio de Kilmalkedar, situados aproximadamente a una milla por donde se puede seguir "El camino de los Santos" hasta la cima del monte Brandon.

Benvenuti a l'Oratorio de Gallarus

Aquest edifici de pedra te aprop de 1.300 anys. Es una exemple perfecte d'una obra de construcció seca i es troba al sud-est del port de Smerwick a la península de Dingle en el comtat de Kerry.

L'edifici es rectangular i te aproximadament 8 metres de llarg per 5 d'ample i 5 metres d'alçada. El sostre esta format per la gradual inclinació de les parets des del terra fins a dalt.

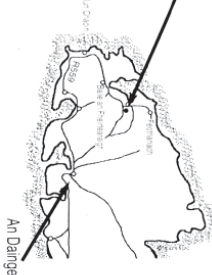
A la paret oest hi ha una estreta entrada d'uns 2 metres d'alçada i a la paret est una finestra exaplada cap a dins. Aquesta construcció va ser realitzada utilitzant pedres planes d'aquest zona.

Aquest oratori va ser construït pels primers cristians que estaven orgullosos del seu ofici. La vida era molt més senzilla i els homes entenen a Deu i la seva Obra molt millor del que ho fan avui dia.

Successius invasores, Vikings i Normands, varen cremar, robar i destruir els assentaments al voltant de Gallarus i aquesta manera de viure es va perdre per sempre.

Cada any milers de turistes visiten aquest oratori i es sorprenen que després de cents d'anys romanqui impermeable malgrat les fortes tempestes atlàntiques.

Molt aprop d'aquest oratori hi ha el castell de Gallarus, que també es pot visitar. Les ruïnes de l'església de Kilmalkedar es troben a una milla i des d'allà es pot seguir el "Camí dels Sants" fins el cim de la muntanya de Brandon.

**Sepeitín
GALLARUS**
(Gallarus Oratory)
An Dainigean
Chiontae Chiarraí
086 91 55333

↑ Editat en italià, castellà i català, aquest breu fulletó ens informa de les característiques arquitectòniques i històriques del Gallerus Oratory

↓ A Valletta, la capital malltesa, poguérem gaudir d'una Festa Major com cal

manera de combinar el creuer previst de tal manera que el dia 4 d'agost poguéssim trobar-nos a Argenton, sinó que en aquella data recalàvem a Malta, a la bella ciutat d'A Valletta, que es trobava en plena Festa Major per tenir el

mateix patró que nosaltres. O sigui, que sense proposar-nos-ho, també aquell any vàrem poder fer festa grossa... Sense sardanes, ni càntirs, ni gegants, si volem, però que hi farem!, no es pot pas demanar tot.